

СТ А Н О В И Щ Е

От: *Доцент, доктор, Силвия Захариева Кирова;*
УНСС/катедра „МИО и бизнес“;
Научна специалност „Световно стопанство и МИО (Международни финанси“)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност „Световно стопанство и МИО“* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Енида, Бесник, Жугри
Тема на дисертационния труд: „Ефект от валутнокурсната политика за икономическия растеж на страните от Западните Балкани“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 12/11.01/2023 г. на Заместник-ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е Енида Бесник Жугри. Тя се обучава в докторска програма към катедра „Международни икономически отношения и бизнес“ на УНСС по научна специалност „Световно стопанство и МИО“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС. Обучението е осъществено в докторантура в свободна форма на обучение в периода 2019-2022 г.

Енида Жугри работи като асистент в катедра „Счетоводство и финанси“ в Университет Александър Моисиу в Дуръс, Албания.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Докторската дисертация, представена за становище има обем от общо 170 страници. Съдържанието е структурирано в увод, три глави и заключение. Включен е списък с използвана литература, съдържащ 185 литературни източника.

Първата глава е теоретична и представлява преглед на литературата относно теоретичните и емпирични концепции за валутнокурсната политика и икономическия растеж.

Втората глава е свързана с обекта на дисертацията, а именно страните от Западните Балкани, тяхното икономическо развитие, валутнокурсната и парична политика.

Третата глава представя емпиричното изследване на автора, представляващо оценка на ефектите от валутнокурсната политика върху икономическия растеж на четири избрани страни от Западните Балкани – Албания, Босна и Херцеговина, Република Северна Македония и Сърбия. Оценката на ефектите е направена чрез регресионен анализ и са представени резултатите от този анализ.

В края на дипломната работа авторът прави някои изводи.

Докторската дисертация е посветена на много интересна и актуална тема. Перспективата за европейска интеграция на страните от Западните Балкани е пряко свързана с очакванията и потенциала за тяхната икономическа интеграция и икономическо развитие. В тази връзка е интересно да се види каква е ролята на валутнокурсните режими, които тези страни прилагат, върху техните макроикономически резултати и икономическият им растеж. Теорията не предлага единно мнение по въпроса кой валутнокурсен режим дава най-добри резултати по отношение на макроикономическо представяне и икономически растеж. Френкел в своя статия от 1993 г. казва, че няма нито един режим, който да е подходящ за всички страни едновременно и за всички времена, насочвайки към необходимостта от съобразяване с характеристиките на дадената икономика и конюнктурата за избора на валутнокурсен режим. Ето защо една подобна разработка би могла да предостави емпирични доказателства за ефектите от избрания валутнокурсен режим конкретно от държавите от Западните Балкани в конкретния времеви период и да запълни известна празнина в научната литература.

Обект на изследването е икономическото развитие на страните от Западните Балкани. Предмет на изследването е влиянието на валутнокурсната политика върху икономическия растеж.

В увода на дисертацията не е формулирана изследователска теза, а вместо това се заявява целта да се изследват основни макроикономически показатели и ефектите на валутния курс върху икономическия растеж.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертацията на Енида Жугри представлява цялостно и задълбочено изследване за макроикономическото представяне на страните от Западните Балкани и по-конкретно за ролята на валутнокурсната политика върху икономическия растеж. Изложението е стегнато, добре структурирано и логически последователно.

В теоретичната първа част на дисертацията са представени адекватни за избраната тема теории и концепции, които да послужат за подходяща основа на емпиричното изследване.

Интерес представлява втората глава, в която като резултат е постигнат един изчерпателен дескриптивен и сравнителен анализ на макроикономическото представяне на страните за периода 2010 – 2022 г. на база на набор от основни икономически променливи като темп на инфлация, норма на спестявания, преки чуждестранни инвестиции, темп на инфлация и други. Анализът е консистентен, като е следван един и същ подход за всяка отделна страна. Това позволява да бъдат изведени сходствата и разликите. В тази част е направен преглед и на валутнокурсните режими и техните специфики на избраните държави.

В трета глава емпиричното изследване е задълбочено, като сравнителният анализ от предходната глава е допълнен от регресионен анализ. Използваният линеен регресионен модел позволява да се изучи влиянието на набор от макроикономически променливи, сред които и номиналният валутен курс върху икономическия растеж. Резултатите от прилагането на модела дават ценни емпирични сведения за приноса на отделните фактори върху икономическия растеж в страните от Западните Балкани в последните три десетилетия. Тук изследването е фокусирано върху четири от шестте страни от Западните Балкани – Албания, Босна и Херцеговина, Сърбия и Северна Македония.

Изследването показва, че двете страни с форма на фиксиран валутен курс са имали по-нисък среден темп на инфлация, отколкото двете страни с форма на плаващ валутен курс. Въпреки това, един от формулираните изводи е, че въпреки прилаганите различни парични режими, резултатите от паричните политики в разглежданите страни са сходни, което насочва, че ролята на валутнокурсния режим е по-малка, отколкото се счита.

Като цяло избраните методи за научно изследване са адекватни на поставените задачи и цели и смятам, че дисертантът успява да ги постигне.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приносите на дисертанта могат да бъдат очертани в следните насоки:

- Систематизация на теориите за валутнокурсната политика, ролята на валутния курс за икономическия растеж и другите фактори за растежа.
- Обогаляване на теоретичното и практическо познание за икономическите процеси в периода на преход към пазарна икономика в страните от Западните Балкани и в частност познанието за валутнокурсната им политика.
- Обогаляване на познанието за факторите за икономически растеж в Западните Балкани и по-конкретно за приноса на избрани макроикономически променливи към икономическия растеж.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Дисертантът участва в конкурса с 9 публикации и формално покрива задължителните национални минимални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“. При изисквани 50 точки, публикационната активност на дисертанта му носи 63 точки.

Публикациите са на английски език, някои от тях в съавторство и са направени в периода 2019-2022 г. Част от тях са по темата на дисертацията и са посветени на връзката между валутнокурсната политика и икономическия растеж. Същевременно публикационната дейност на Енида Жугри разкрива едни по-широки научни интереси, доколкото тя изследва проблемите на финансовото развитие и глобализацията, ролята на преките чуждестранни инвестиции за икономическия растеж и др. Тази проблематика много добре се допълва с нейния основен научен интерес, като при това остава фокусирана върху ключови концепции и процеси на световната икономика.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът представя в синтезиран вид дисертационния труд на докторант Енида Жугри и постигнатите от нея научни и научно-приложни резултати. Смятам, че изтъкнатите от дисертанта приноси са реалистични и обосновани.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Струва ми се, че работата би спечелила, ако има по-добра обосновка за избора на конкретните макроикономически променливи, включени в регресионния модел, а така също и малко по-задълбочена интерпретация на резултатите от регресионния анализ. Така например интересен резултат от анализа е, че външният дълг има значим, положителен ефект, а преките

чуждестранни инвестиции нямат значим ефект за икономическия растеж. Как дисертантът би коментирал тези резултати?

Бих препоръчала на дисертанта да продължи и задълбочи своите изследвания по темата, защото тя ще става все по-актуална с процеса на напредък в европейската интеграция на разглежданите страни.

8. Заключение

След като се запознах обстойно с материалите по конкурса на кандидата и въз основа на гореизложеното, убедено изразявам своето положително становище на Енида Бесник Жугри да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Световно стопанство и МИО“ в УНСС.

10 февруари 2023 г. / гр. София Подпис: доц. д-р Силвия Кирова

Забележка: Препоръчителен обем за становище относно дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“: 3 стандартни страници.

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

POSITION

Prepared by: Associated Professor, PhD, Silvia Zaharieva Kirova, University of National and World Economy, „International Economic Relations and Business“ Department
Scientific Field „World economy and international economic relations (International Finance)“

Subject: PhD thesis for awarding educational and scientific degree “doctor” in scientific field „World economy and international economic relations“ in the University for National and World Economy

Author of the PhD thesis: Enida Besnik Zhugri

Title: The Effect of Exchange Rate Policy on the Economic Growth of Western Balkan countries”

Legal grounds for presenting the position: participation as a member of a scientific jury for a public defense of a PhD thesis as per Order № 12/11.01/2023 г. the Vice Rector of the UNWE.

1. Information about the PhD candidate

PhD candidate is Enida Besnik Zhugri. She was enrolled and taught in the doctoral program of the UNWE’s “International Economic Relations and Business” Department in scientific program „World Economy and International Economic Relations“ as per an Order of the Vice Rector of the UNWE. The education has been effected in a free form of education in the period 2019 - 2022.

Enida Zhugri works as a lecturer in the ‘Accounting and Finance’ Department of Alexander Moisiu University on Durres, Albania.

2. General characteristic of the PhD thesis presented

The doctoral dissertation submitted for opinion has a total volume of 170 pages. The content is structured in an introduction, three chapters and a conclusion. A bibliography containing 185 literature sources is included.

The first chapter is theoretical and represents a review of the theoretical and empirical concepts of exchange rate policy and economic growth.

The second chapter is related to the subject of the dissertation, namely the countries of the Western Balkans, their economic development, exchange rate and monetary policy frameworks.

The third chapter presents the author's empirical research, which is an assessment of the effects of exchange rate policy on the economic growth of four selected countries from the Western Balkans - Albania, Bosnia and Herzegovina, the Republic of North Macedonia and Serbia. Effects were assessed using regression analysis and the results of this analysis are presented.

At the end of the thesis, the author draws some conclusions.

The doctoral dissertation is dedicated to a very interesting and current topic. The perspective of European integration of the countries in the Western Balkans is directly related to the expectations and potential for their economic integration and economic development. In this regard, it is interesting to investigate the role of the exchange rate regimes that these countries apply on their macroeconomic performance and economic growth.

The theory offers no consensus on which exchange rate regime produces the best results in terms of macroeconomic performance and economic growth. Frenkel in his 1993 article says that there is no single regime that is suitable for all countries at the same time and for all times, pointing to the need to consider the characteristics of the given economy and the conjuncture in choosing an exchange rate regime. Therefore, such a study could provide empirical evidence on the effects of the chosen exchange rate regime specifically by the Western Balkan countries in the specific time frame and fill a certain gap in the scientific literature.

The object of the study is the economic development of the countries of the Western Balkans. The subject of the study is the influence of exchange rate policy on economic growth.

The introduction to the dissertation does not provide a research thesis, but instead states the objective to examine key macroeconomic indicators and the effects of the exchange rate on economic growth.

3. Assessment of the scientific and scientific-applied results

Enida Zhugri's dissertation is a comprehensive and in-depth study of the macroeconomic performance of the countries of the Western Balkans and more specifically of the role of exchange rate policy on economic growth. The exposition is concise, well-structured and logically coherent.

In the theoretical first part of the dissertation, theories and concepts adequate for the chosen topic are presented, which will serve as a suitable basis for the empirical research.

The second chapter is of interest, in which a comprehensive descriptive and comparative analysis of the macroeconomic performance of the countries for the period 2010-2022 is made, based on a set of basic economic variables such as inflation rate, savings rate, foreign direct investment, inflation rate and others. The analysis is consistent, following the same approach for each individual country. This allows similarities and differences to be analyzed and brought out. This part also reviews the exchange rate regimes and their specificities of the selected countries.

In the third chapter, the empirical research is deepened, and the comparative analysis from the previous chapter is supplemented by a regression analysis. The linear regression model used allows studying the influence of a set of macroeconomic variables, including the nominal exchange rate, on economic growth. The results of the application of the model provide valuable empirical information on the contribution of individual factors to economic growth in the countries of the Western Balkans in the last three decades. Here, the study focuses on four of the six countries of the Western Balkans – Albania, Bosnia and Herzegovina, Serbia and North Macedonia.

The research shows that the two countries with a form of a fixed exchange rate had a lower average rate of inflation than the two countries with a form of floating exchange rate. However, one of the conclusions drawn is that despite the different monetary regimes applied, the results of monetary policies in the countries considered are similar, suggesting that the role of the exchange rate regime is less than it is usually regarded.

In general, the chosen methods for scientific research are adequate to the set tasks and goals, and I think that the PhD candidate succeeds in achieving them.

4. Assessment of the scientific and scientific-applied contributions

The contributions of the dissertation can be outlined in the following directions:

- Systematization of the theories of the exchange rate policy, the role of the exchange rate for economic growth and other growth factors.

- Enrichment of theoretical and practical knowledge of economic processes in the period of transition to a market economy in the countries of the Western Balkans, and in particular knowledge of their exchange rate policies.
- Enriching knowledge of the factors of economic growth in the Western Balkans and more specifically about the contribution of selected macroeconomic variables to economic growth.

5. Assessment of the PhD candidate publications

The dissertation candidate participates in the procedure for awarding a doctoral degree with 9 publications and formally meets the mandatory national minimum requirements for obtaining the educational and scientific degree "Doctor". Given the minimum required points are 50, the publication activity of the PhD candidate earns 63 points.

The publications are in English, some of them co-authored and made in the period 2019-2022. Some of them are on the topic of the dissertation and are dedicated to the relationship between exchange rate policy and economic growth. At the same time, Enida Zhugri's publication activity reveals broader scientific interests, insofar as she investigates the problems of financial development and globalization, the role of foreign direct investment in economic growth, etc. This problematic complements very well with her main scientific interest, while remaining focused on key concepts and processes of the global economy.

6. Assessment of the PhD summary (abstract)

The abstract presents in a synthesized form the dissertation work of doctoral student Enida Zhugri and the scientific and scientific-applied results achieved by her. I believe that the contributions highlighted by the dissertation abstract are realistic and justified.

7. Critical notes, recommendations, and questions

I consider that the work would benefit from a better rationale for the choice of the specific macroeconomic variables included in the regression model, as well as a slightly more in-depth interpretation of the results of the regression analysis. For example, an interesting result of the analysis is that foreign debt has a significant, positive effect, while foreign direct investment does not have a significant effect on economic growth. How would the dissertation student comment on these results?

I would recommend the PhD candidate to extend her work on these problems, because they would become more and more topical, as the process of European integration of the countries in concern advances.

8. Conclusion

After thoroughly familiarizing myself with the candidate's competition materials and based on the above, I confidently express my positive opinion that Enida Besnik Zhugri should be awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty "World Economy and International Economic Relations" at the University of National and World Economy.

10.02.2023/Sofia
Kirova

Signature: Assoc. Prof. Silvia